

6
Distributia sectoriala
si temporala
a firmelor insolvente

12
Profilul firmelor
insolvente

14
Comportamentul
de plata

+
Distributia teritoriala
a firmelor insolvente **15**
Mediul privat - Incotro? **16**

2016

STUDIUL INSOLVENTELOR ROMANIA SEMESTRUL I

PUBLICATIE ECONOMICA COFACE ROMANIA

de Iancu Guda (Senior Economist, Coface Romania)

Remarcam, in primul semestru 2016, pentru prima data in ultimii 8 ani, o diminuare a efectului sistemic cauzat de fenomenul insolventelor. Desi numarul insolventelor a inregistrat o scadere semnificativa de -28% in 2014, de -50% in 2015 si de -25% in primul semestru al anului curent, impactul economic cauzat de catre acestea a fost relativ constant, in conditiile in care pierderile financiare (datoriile din bilant neacoperite de active imobilizate) s-au situat intre 13 si 14 MLD RON, iar cele sociale (numarul locurilor de munca pierdute) au variat intre 80.000 si 90.000.

Evolutia pozitiva din primul semestru 2016 trebuie sa continue, avand in vedere pozitionarea relativa fata de media inregistrata pe plan regional, aceasta din urma indicand faptul ca mai sunt foarte multe aspecte de imbunatatit. Romania are in continuare o incidenta a insolventelor la 1.000 de firme active de peste trei ori mai mare decat media inregistrata pe plan regional, cu 23 de insolvente la 1.000 de firme active, fiind pe a doua pozitie (dupa Serbia) din acest punct de vedere.

INTOTDEAUNA ALATURI DE COMPANII PENTRU A LE PROTEJA IMPOTRIVA RISCURILOR

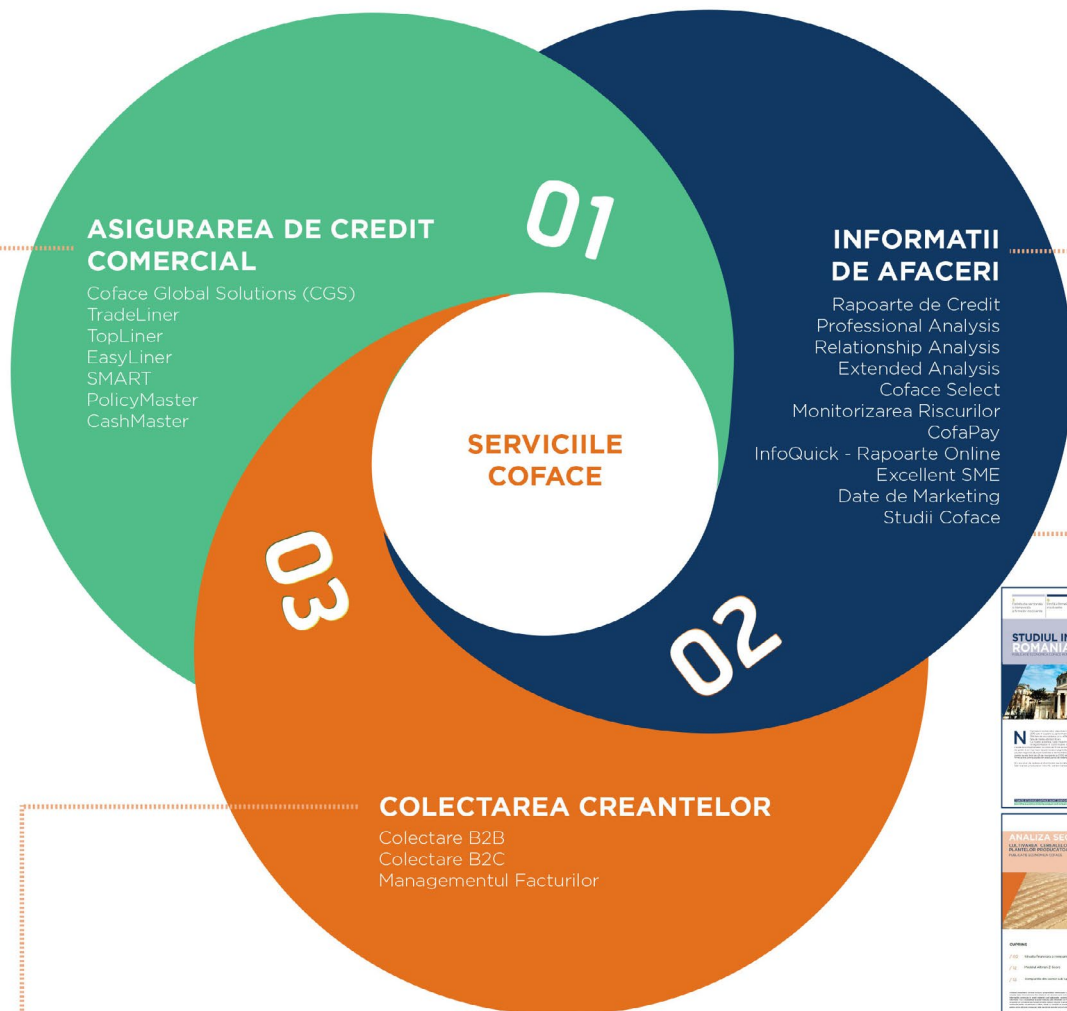

Solutii pentru managementul riscului comercial: produsele sunt special concepute pentru a acoperi riscul de neincasare a facturilor, generat de insolventa clientilor sau de intarzierile acestora in a achita la scadenta.

Mai mult decat atat, exista posibilitatea de gestionare a politelor de asigurare prin platforma online CofaNet si aplicatia de mobil CofaMove.

Este serviciul de furnizare a informatiilor financiare, ce permite evaluarea si monitorizarea relatiilor de afaceri si clasifica partenerii pe baza situatiilor financiare. Informatiile colectate si analizate sunt reproduse in mai multe forme: rapoarte, un indicator sintetic si global al nivelului de risc si diferite instrumente de recomandare a preluarii de riscuri.

Desfasurarea procedurilor ce urmaresc incasarea facturilor scadente si neachitate de catre debitori in vederea cresterii lichiditatilor si imbunatatirii cash-flow-ului companiilor. Procesul presupune 2 etape: colectarea creantelor pe cale amiabila urmata, dupa caz, de cea pe cale juridica. Abordarea debitorilor este una profesionista, astfel incat sa mentina si sa dezvolte relatiile de afaceri cu respectivii parteneri de afaceri.

SEMESTRUL I 2016

EVOLUTIA ECONOMICA A ROMANIEI

DE CATRE ECONOMISTUL NOSTRU

IANCU GUDA

Senior Economist
Coface Romania

Pentru majoritatea tarilor, nivelul de insolvente inca nu a revenit la nivelul dinaintea crizei din 2008. In Republica Ceha, au fost de aproape 4 ori mai multe insolvente decat in 2008, in Polonia, de 1,8 ori mai multe si in Slovenia, de 2,2 ori mai multe. In acelasi timp, firmele insolvente din Slovacia si Romania inca sunt sub nivelul anterior crizei.

Cu toate acestea, statisticile referitoare la insolventele din 2015 ilustreaza o imagine pozitiva a companiilor din ECE. Aceasta, tendinta ar trebui sa persiste, deoarece corporatiile continua sa beneficieze de un mediu economic favorabil, mai ales in comparatie cu problemele intampinate de multe alte economii emergente.

<< Desi numarul companiilor care isi intrerup activitatea este in continua crestere, anul curent aduce o schimbare din perspectiva regenerarii sistemului economic.

Este pentru prima data in ultimii 8 ani cand SRL-urile nou inregistrate au raportat o evolutie atat de mare, numarul acestora crescand in primele cinci luni ale anului curent cu 31%, comparativ cu aceeaasi perioada a anului anterior. In acest context, raportul intre companiile care isi intrerup activitatea versus cele nou inregistrate a scazut la 1,63.>>

IANCU GUDA

Iancu Guda este Senior Economist in cadrul Coface Romania, fiind, de asemenea, responsabil pentru dezvoltarea liniilor de servicii ca Director al diviziilor de Informatii de Afaceri & Colectare Creante. Are peste 8 ani de experienta in managementul riscului de credit, ocupand o serie de pozitii in domenii precum: securizarea creantelor, evaluarea portofoliilor de credit, coordonator la nivel regional pentru platforma de servicii sau manager pentru dezvoltarea produselor.

Iancu Guda are competente excelente de analiza financiara si cercetare in domeniul macro/ microeconomiei, finantelor corporative si analizei financiare si o vasta experienta in calitate de lector la conferinte, workshop-uri si seminarii.

SEMESTRUL I 2016

SUMAR

Conform datelor preliminare publicate de BPI si in baza metodologiei Coface, in primul semestru al anului 2016 s-au deschis 4.291 proceduri noi de insolventa, in scadere cu aproximativ 25% fata de aceeași perioada a anului anterior, cand s-au deschis 5.759 insolvente. Conform estimarilor Coface, numarul total al insolventelor nou deschise in 2016 urmeaza sa fie de aproximativ 7.800, cu 55% mai puțin decat media ultimilor 10 ani (evolutia trend a insolventelor).

Considerente importante despre evolutia insolventelor:

- In linie cu structura universului de companii active din Romania (foarte puternic concentrat in firmele mari, avand in vedere faptul ca cele mai mari 5% dintre companii concentreaza aproximativ 70% din totalul veniturilor), aproximativ 96% din contractie se datoreaza scaderii firmelor insolvente cu cifra de afaceri sub 100 K EUR;
- In primul semestru al anului curent, remarcam pentru prima data in ultimii 8 ani o diminuare a efectului sistemic cauzat de fenomenul insolventelor. Asa cum se remarca in tabelul 1 (pagina 5), desi numarul insolventelor a inregistrat o scadere semnificativa in anul 2014 (-28%) si 2015 (-50%) si primul semestru al anului curent (-25%), impactul economic cauzat de catre acestea a fost relativ constant, in conditiile in care pierderile financiare (datoriile din bilant neacoperite de active imobilizate) s-au situat intre 13 si 14 mld RON, iar cele sociale (numarul locurilor de munca pierdute) au variat intre 80.000 si 90.000. Scaderea insolventelor din anii 2014 si 2015 nu a fost corelata cu un efect benefic in economie, in conditiile in care numarul companiilor mari insolvente a fost ridicat. In schimb, scaderea cu 25% a insolventelor nou deschise in primul semestru al anului curent comparativ cu aceeași perioada a anului anterior, este corelata si cu o diminuare a efectului negativ de domino propagat in economie, pierderile financiare scazand cu 56%, iar numarul locurilor de munca pierdute cu 12% (conform tabelului 2, pagina 5);
- Numarul insolventelor deschise in primul semestru al anului curent in randul companiilor cu cifra de afaceri peste 1 MIL EUR inregistreaza de asemenea o scadere importanta, respectiv 229 de firme comparativ cu 309, in aceeași perioada a anului anterior;
- Diminuarea efectului negativ de contagiune in sistemul economic este observat si in dinamica comportamentului general de plata. Valoarea instrumentelor refuzata la plata in primele cinci luni ale anului curent a fost de doar 1,5 MLD RON, cu 71% mai puțin decat nivelul inregistrat in anul anterior, nivelul fiind similar cu cel din aceeași perioada a anului 2008, respectiv inaintea efectelor locale ale crizei financiare internationale. Mai mult decat atat, numarul instrumentelor refuzate la plata a scazut in perioada analizata cu 21%, media acestora scazand de la nivelul inregistrat in 2015, respectiv 148 K RON, la doar 53K RON in anul curent.

LEXIC

BPI = Buletinul Procedurilor de Insolventa

ECE = Europa Centrala si de Est

MFP = Ministerul Finantelor Publice

CIP = Centrala Incidentelor de Plati, BNR

BPI = Buletinul Procedurilor de Insolventa

DSO = (Days Sales Outstanding) Durata medie de recuperare a creantelor

DIH = (Days of Inventories on Hand) Durata medie de rotatie a stocurilor

DPO = (Days of Payables Outstanding) Durata medie de plata a furnizorilor

CCC = (Cash Conversion Cycle) Ciclul de Conversie a Banilor

CPP = Cont de Profit si Pierdere

II = Intreprindere Individuala

ONRC = Oficiul National al Registrului Comertului

Tabel 1: Impactul financiar si social generat de firmele insolvente in perioada 2013-2015

Indicator (date MIL. RON)	Anul 2015	Anul 2014	Anul 2013
Total insolvente	10.110	20.170	27.924
din care, financiare MF	5.456	10.038	13.816
Total datorii	21.213	23.426	33.441
Total active Imobilizate	6.870	10.247	18.587
Pierderi (datorii peste active imobilizate)	14.343	13.179	14.854
Impact financiar (pierdere / companie)	2,6	1,3	1,1
Numar angajati	81.577	82.273	92.983
Numar angajati / companie	15	8	7

Sursa: BPI, ONRC, MF, Coface, date prelucrate autor

Tabel 2: Impactul financiar si social generat de firmele insolvente in primul semestru al anului 2016

Indicator (valori MIL. RON)	Insolvente H1 2016	Insolvente H1 2015	Deviatie
Tota insolvente	4.291	5.759	-25%
din care, financiare MF	2.365	2.944	-20%
Total Datorii	9.735	13.916	-30%
Total Active Imobilizate	5.240	3.709	41%
Pierderi (datorii peste active imobilizate)	4.495	10.207	-56%
Impact financiar (pierdere / companie)	2	3	-45%
Numar angajati	39.355	44.968	-12%
Numar angajati / companie	17	15	9%

Sursa: BPI, ONRC, MF, Coface, date prelucrate autor

Privind in viitor, provocarile principale ale mediului de afaceri romanesc sunt:

- Continuarea trendului pozitiv privind imbunatatirea disciplinei de plata. Evolutia pozitiva din primul semestru al anului curent trebuie sa continue, avand in vedere pozitionarea relativa fata de media pe plan regional, aceasta din urma indicand faptul ca mai sunt foarte multe aspecte de imbunatatit. Romania are in continuare o incidenta a insolventelor la 1.000 de firme active de peste trei ori mai mare decat media inregistrata pe plan regional, cu 23 de insolvente la 1.000 de firme active, fiind pe a doua pozitie (dupa Serbia) din acest punct de vedere. Comparatia cu Polonia (cel mai sustenabil model din acest punct de vedere) este elocventa, aceasta inregistrand de aproape patru ori mai multe companii active decat Romania, dar sub 1.000 de companii insolvente in fiecare din ultimii zece ani. Numarul companiilor insolvente din Romania intr-un singur an este aproape egal cu totalul insolventelor deschise in Polonia in zece ani;
- Romania este o tara cu o populatie numeroasa, dar cu foarte putine companii. Acest lucru este cauzat in mod special de spiritul antreprenorial

scazut, a coruptiei ridicate si a efectului de emigratie ridicat, care afecteaza din ce in ce mai mult si forta de munca calificata. Romania detine o rata de antreprenoriat de doar 2%, cu doar 23 de companii active la 1.000 de locuitori, in timp ce media la nivel regional este de 57. Cel mai sustenabil model din acest punct de vedere este in Cehia, cu 137 de companii active la fiecare 1.000 de locuitori, desi Cehia are o populatie de doua ori mai mica decat a Romaniei, dar de aproape trei ori mai multe companii active;

- Mediul privat este afectat in continuare de o rata foarte ridicata de inchidere a companiilor active. Desi numarul insolventelor nou deschise scade cu 23% pentru perioada Ianuarie-Mai 2016 (conform ultimelor raportari ONRC), numarul companiilor radiate creste cu 63%, a celor dizolvate cu 52% si a suspendarilor cu 9%. Numarul companiilor care isi intrerup activitatea in primele cinci luni ale anului curent creste cu 47% comparativ cu aceeaasi perioada a anului anterior, fiind cu 63% mai mare decat a companiilor nou inmatriculate, desi acestea din urma cresc cu 31% in randul SRL-urilor.

Tabel 3: Intreruperi de activitate

Intreruperi (OUT)	Ianuarie-Mai 2016	Ianuarie-Mai 2015	Deviatie
Suspendari	8.390	7.665	9%
Dizolvare	15.449	10.157	52%
Radieri	56.507	34.565	63%
Insolvente	3.668	4.782	-23%
Total Intreruperi	84.014	57.169	47%
Inregistrari PFA-II-IF	16.297	24.352	-33%
Inregistrari SRL	35.029	26.794	31%
Inregistrari diverse	184	317	-42%
Total inregistrari	51.510	51.463	0%
Ratio OUT: IN	1,63	1,11	

Sursa: ONRC, date prelucrate autor

1 DISTRIBUTIA SECTORIALA SI TEMPORALA A FIRMELOR INSOLVENTE

Coface Romania a realizat un nou studiu privind evolutia numarului de insolvente in Romania, de aceasta data luand in considerare cazurile nou inregistrate la Buletinul Procedurilor de Insolventa pe parcursul primului semestru al anului 2016⁽¹⁾. Conform datelor preliminare publicate de BPI si

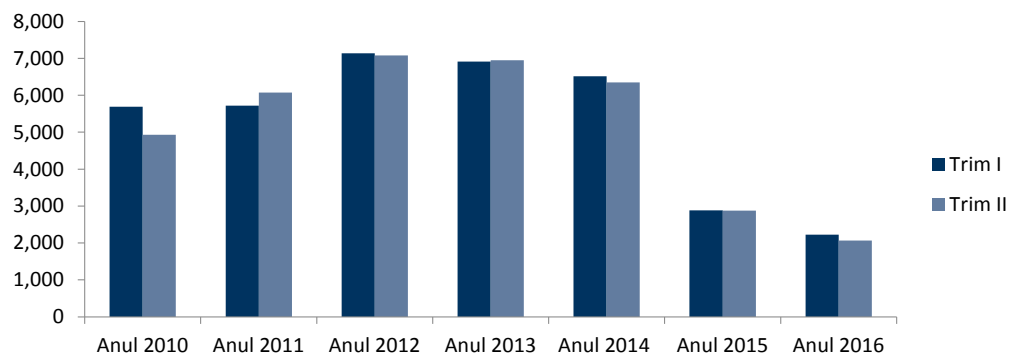
in baza metodologiei Coface, in primul semestru al anului 2016 s-au deschis 4.291 proceduri noi de insolventa, in scadere cu aproximativ 25% fata de aceeași perioada a anului anterior, cand s-au deschis 5.759 insolvente, si cu 55% sub media ultimilor 10 ani (evolutie trend).

Tabel 4: Evolutia lunara a insolventelor nou deschise

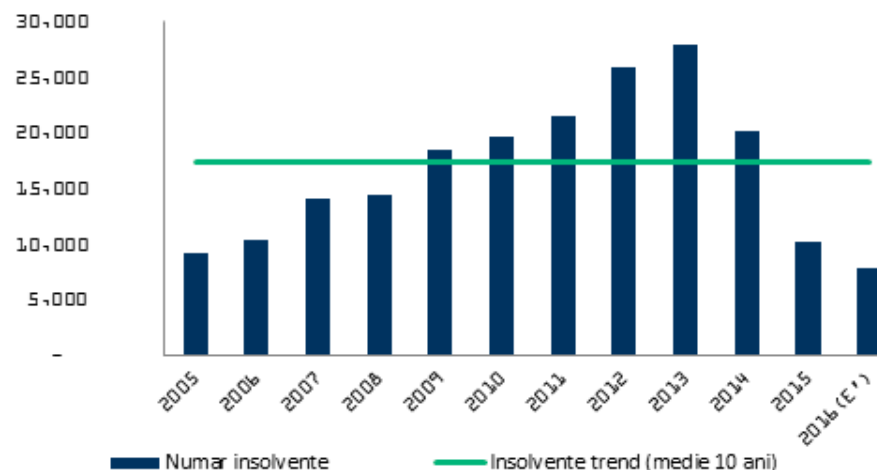
Luna	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
Ianuarie	1.897	1.709	2.159	2.101	2.091	976	701
Februarie	1.903	1.849	2.420	2.441	2.210	924	726
Martie	1.887	2.160	2.560	2.368	2.211	983	797
Aprilie	1.506	1.847	2.340	2.690	2.059	976	761
Mai	1.544	2.097	2.396	1.945	2.118	923	683
Iunie	1.880	2.127	2.343	2.310	2.173	977	623
Iulie	852	811	1.322	1.517	1.151	505	
August	575	658	1.007	1.050	373	328	
Septembrie	2.021	2.061	2.444	2.313	1.284	928	
Octombrie	1.932	2.202	2.724	4.070	1.421	962	
Noiembrie	2.222	2.379	2.504	2.976	1.148	887	
Decembrie	1.431	1.599	1.623	2.143	1.931	741	
Total semestrul I	10.617	11.789	14.218	13.855	12.862	5.759	4.291
Deviatie semestrială		11%	21%	-3%	-7%	-55%	-25%
Total an	19.650	21.499	25.842	27.924	20.170	10.110	7800 (E')

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

(1) Vezi Precizari Metodologice la pagina 17

Grafic 1: Evolutia insolventelor nou deschise in perioada 2010 - 2016

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

Grafic 2: Evolutia insolventelor nou deschise in perioada 2010 - 2016

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

Avand in vedere scaderea constanta a insolventelor nou deschise in ultimii trei ani, nivelul estimat pentru intreg anul curent este inferior celui inregistrat in anul 2005, minimul anterior al ultimilor zece ani. In ciuda contractiei importante, scaderea numarului de insolvente in primul semestru al anului curent se

regaseste in proportie de 96% in randul companiilor care oricum nu desfasurau nici o activitate (cifra de afaceri inregistrata in anul 2014 fiind zero) sau nivelul veniturilor inregistrate in anul 2014 nu a depasit 100 K EUR.

Tabel 5: Structura dinamicii insolventelor nou deschise in anul 2014 si 2015

Categorie Cifra Afaceri (EUR)	Insolvente H1 2016	Insolvente H1 2015	Deviatie	% Deviati e
Fara Financiare MF	1.926	2.815	-889	61%
Fara Activitate	446	831	-385	26%
1. 0 - 100 K EUR	1.074	1.207	-133	9%
2. 100 - 500 K EUR	462	466	-4	0%
3. 500 - 1000 K EUR	154	131	23	-2%
4. 1 - 5 MIL EUR	177	240	-63	4%
5. 5 - 10 MIL EUR	28	35	-7	0%
6. 10 - 50 MIL EUR	17	32	-15	1%
7. 50 - 100 MIL EUR	5	2	3	0%
8. Peste 100 MIL EUR	2		2	0%
Total	4.291	5.759	-1.468	100%

Sursa: BPI, MF, Date prelucrate Coface

In schimb, este pentru prima data in ultimii opt ani cand contractia insolventelor este insotita si de o scadere a impactului financiar si social precum si de o scadere a instrumentelor refuzate la plata la nivel national. Pierderile cauzate creditorilor si partenerilor de afaceri (estimate prin valoarea contabila a datoriilor care depaseste nivelul activelor din bilantul pentru

exercitiul financiar 2014) de catre companiile care au intrat in insolventa in primul semestru al anului curent sunt de 4,49 MLD RON, cu 56% mai mici decat cele aferente insolventelor din aceeași perioada a anului anterior, respectiv 10,2 MLD RON.

Table 6: Impactul financiar si social generat de firmele insolvente

Indicator (valori MIL RON)	Insolvente H1 2016	Insolvente H1 2015	Deviatie
Tota insolvente	4.291	5.759	-25%
din care, financiare MF	2.365	2.944	-20%
Total Datorii	9.735	13.916	-30%
Total Active Imobilizate	5.240	3.709	41%
Pierderi (datorii peste active imobilizate)	4.495	10.207	-56%
Impact financiar (pierdere / companie)	2	3	-45%
Numar angajati	39.355	44.968	-12%
Numar angajati / companie	17	15	9%

Sursa: BPI, ONRC, MF, Coface, date prelucrate autor

Dinamica inregistrata pe parcursul primului semestru al anului curent este complet diferita de evolutia inregistrata in perioada 2013-2015, cand scaderea insolventelor era insotita de cresterea impactului financiar si social, cuplat cu deteriorarea comportamentului de plata semnalat prin avansul valoric al biletelor la ordin si a cec-urilor refuzate

la plata. In acest context, putem aprecia astfel ca primul semestru al anului curent semnaleaza o posibila decelerare a efectului de domino propagat de catre firmele insolvente prin reducerea efectului de contagiune alimentat intre companii prin creditul comercial.

Table 7: Impactul financiar si social generat de firmele insolvente in perioada 2013-2015

Indicator (date mil. RON)	Anul 2015	Anul 2014	Anul 2013
Total insolvente	10.110	20.170	27.924
din care. financiare MF	5.456	10.038	13.816
Total datorii	21.213	23.426	33.441
Total active Imobilizate	6.870	10.247	18.587
Pierderi (datorii peste active imobilizate)	14.343	13.179	14.854
Impact financiar (pierdere / companie)	2,6	1,3	1,1
Numar angajati	81.577	82.273	92.983
Numar angajati / companie	15	8	7

Sursa: BPI, ONRC, MF, Coface, date prelucrate autor

Analizand fenomenul insolventelor prin comparatie cu dinamica din tarile similare din regiunea Central Est Europeana, Romania inregistreaza in continuare o incidenta foarte ridicata a insolventelor raportate la numarul de companii active. Conform datelor prezentate in tabelul 8 (extrase din studiul insolventelor pregatit de catre analistii Coface pentru regiunea ECE), Romania si Serbia sunt singurele tari care au inregistrat in 2015 mai mult de 20 de insolvente raportat la 1.000 de firme active. Desi Romania are o pondere de aproximativ 7% in totalul

firmelor active la nivelul regiunii ECE, tara noastra a generat in 2015 aproximativ 22% din insolventele inregistrate la nivel regional. In aceste conditii, raportul de 23 de insolvente la 1.000 de firme active din Romania este de aproximativ trei ori mai mare decat media la nivel regional. Chiar daca numarul insolventelor nou deschise in primul semestru al anului 2016 are o scadere cu 25% comparativ cu anul anterior, Romania se va incadra in continuare in top 3 tari pe plan regional din perspectiva insolventelor la 1.000 de companii active.

Tabel 8: Europa Centrala si de Est - insolvente 2015

Tara	Insolvente 2015	Insolvente 2014	Insolvente 2013	Total numar companii cu activitate	Insolvente : 1.000 companii active	Total Populatie	Companii : 1.000 locuitori
Serbia	5.180	4.773	5.029	120.852	43	7.146.759	17
Romania	10.170	20.170	27.924	450.286	23	19.947.311	23
Lituania	1.960	1.686	1.552	99.200	20	2.943.472	34
Ungaria	9.748	17.461	13.489	560.853	17	9.877.365	57
Cehia	13.877	12.772	11.070	1.439.747	10	10.512.419	137
Croatia	1.977	2.764	3.227	263.897	7	4.246.809	62
Slovenia	950	1.446	999	203.542	5	2.061.085	99
Letonia	830	963	810	222.000	4	2.001.468	111
Bulgaria	592	644	834	405.812	1	7.245.677	56
Slovacia	446	522	507	539.089	1	5.415.949	100
Estonia	131	145	154	168.931	1	1.315.819	128
Polonia	741	823	883	1.842.589	0	38.017.856	48
Total	46.602	64.169	66.478	6.316.798	7	110.731.989	57

Sursa: Coface Europa Centrala si de Est, Eurostat

Comparand datele furnizate de BPI cu cele publicate de MFP, se observa o crestere in timp a gradului de transparenta inregistrat de firmele intrate in insolventa. Daca mai putin de 40% din firmele in insolventa in anul 2010, respectiv 2011 au depus declaratiile financiare la MFP, acest indicator a crescut la aproape 47% pentru firmele intrate in insolventa in 2012 si a depasit chiar pragul de 55% pentru primul semestru al anului 2016. Astfel, putem aprecia ca, in medie, una din doua firme intrate in insolventa depune declaratiile financiare in anul anterior intrarii in insolventa.

Tabel 9: Firme insolvente - declaratii financiare depuse la MFP

Total insolvente 2016 H1	4.291
din care au depus declaratii la MFP	2.365
Procent	55,12%
Total insolvente 2015	10.170
din care au depus declaratii la MFP	5.372
Procent	52,82%

Total insolvente 2014	20.170
din care au depus declaratii la MFP	9.977
Procent	49,46%
Total insolvente 2013	27.924
din care au depus declaratii la MFP	13.816
Procent	49,48%
Total insolvente 2012	25.842
din care au depus declaratii la MFP	12.021
Procent	46,52%
Total insolvente 2011	21.499
din care au depus declaratii la MFP	8.153
Procent	37,92%

Sursa: MFP, BPI

In baza declaratiilor financiare depuse in anul anterior anului intrarii in insolventa si in functie de obiectul principal de activitate indicat de codul CAEN, Coface a distribuit firmele intrate in insolventa in primul

semestru al anului curent, pe cele mai importante 23 de sectoare de activitate, cifrele fiind afisate in tabelul urmator.

Tabel 10: Distributia sectoriala a insolventelor pentru ultimii 2 ani⁽²⁾

Sectorul de activitate	Insolvente H1 2016	Insolvente % Total	Insolvente H1 2015	Deviatie H1 2016 / 2015	Insolvente la 1.000 firme
Comert cu ridicata si distributie	740	17%	1.020	-27%	16
Comert cu amanuntul	713	17%	1.068	-33%	12
Constructii	671	16%	930	-28%	25
Alte activitati de servicii prestate in principal intreprinderilor	318	7%	461	-31%	9
Hoteluri si restaurante	291	7%	396	-27%	19
Transporturi	267	6%	383	-30%	12
Agricultura	215	5%	179	20%	19
Fabricarea produselor textile, a articolelor de imbracaminte si incaltaminte	151	4%	179	-16%	31
Fabricarea lemnului si a produselor din lemn	135	3%	194	-30%	15
Industria alimentara si a bauturilor	126	3%	137	-8%	22
Alte activitati de servicii personale	98	2%	106	-8%	13
Industria metalurgica	93	2%	130	-28%	16
Activitati recreative, culturale si sportive	67	2%	82	-18%	18
IT	58	1%	49	18%	7
Asanarea si indepartarea gunoaielor; salubritate si activitati similare	56	1%	82	-32%	26
Tranzactii imobiliare	56	1%	88	-36%	8
Industria de masini si echipamente	49	1%	71	-31%	10
Industria extractiva	40	1%	24	67%	52
Fabricarea substantelor si produselor chimice	40	1%	65	-38%	15
Productia si furnizarea de energie electrica si termica, apa si gaze	33	1%	27	22%	Efect de baza (46)
Intermedieri financiare	33	1%	35	-6%	8
Posta si telecomunicatii	25	1%	39	-36%	12
Sanatate si asistenta sociala	16	0%	14	14%	3
Total	4.291	100%	5.759	-25%	15

Sursa: BPI, MFP

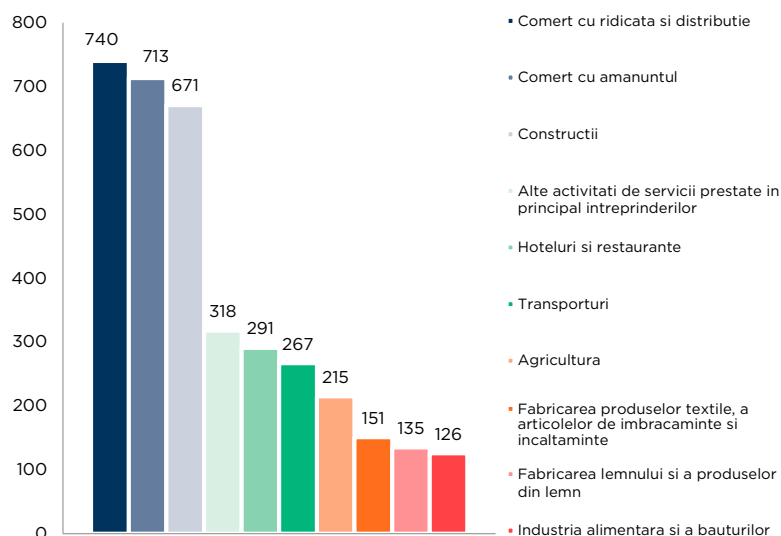
Chiar daca nu dispunem de informatiile privind activitatea de baza pentru toate firmele intrate in insolventa in perioada analizata⁽³⁾, exista doua considerente in baza carora apreciem ca distributia sectoriala la nivelul intregului portofoliu este similara cu esantionul analizat, si anume:

- Ponderea esantionului este semnificativa statistic pentru ambii ani;

- Ponderile distributiei sectoriale din cadrul esantionului inregistreaza valori similare cu ponderile distributiei la nivelul intregului portofoliu, inregistrate in studiile realizate de Coface pentru ultimii 3 ani.

(2) Prin extrapolarea liniara a firmelor care si-au depus declaratiile financiare la MFP in anul anterior anului intrarii in insolventa. Au fost evidentiate cu rosu primele zece sectoare care inregistreaza cel mai ridicat numar al insolventelor la 1.000 de firme active (au fost considerate firme active doar companiile care au inregistrat o cifra de afaceri de peste 1.000 EUR/ luna pe parcursul anului 2013). Chiar daca sectorul productiei si furnizarii de energie electrica si termica, apa si gaze, precum si sectorul industriei extractive se situeaza pe pozitia unu si patru din punctul de vedere al insolventelor deschise la 1.000 de companii, aceste doua sectoare nu au fost incluse in topul sectoarelor in functie de incidenta insolventelor raportate la firmele active, deoarece raportul este foarte ridicat pe fondul unui efect de baza pozitiv, numarul de companii active in aceste sectoare fiind foarte redus.

(3) Aceste date pot fi calculate pentru aproximativ jumatate din firmele insolvente.

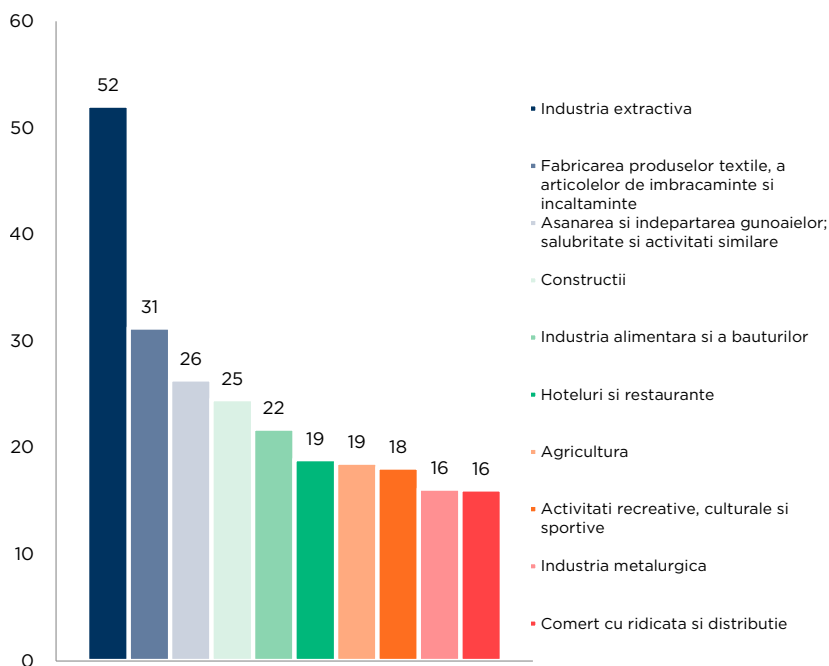
Grafic 3: Top 10 sectoare din punctul de vedere al numarului de insolvente in semestrul I 2016

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

In majoritatea studiilor realizate de Coface privind evolutia insolventelor, primele 10 sectoare care inregistreaza cel mai mare numar al firmelor aflate in insolventa au ramas cu precadere neschimbate, singurele modificari fiind la nivel de ordine in cadrul topului, dar cu variatii de una, maximum doua pozitii.

Analizand evolutia cazurilor de insolventa pe rol in ultimii 5 ani, se observa o tendinta de consolidare a gradului de concentrare a volumelor in primele 3, respectiv 5 sectoare. Ponderea primelor 3 sectoare care au inregistrat cele mai multe dosare pe rol in insolventa in cifre absolute a variat in ultimii 5 ani intre 50% - 54%, iar pentru primele 5 sectoare intre 65% - 70%.

Aceste ponderi nu sunt intamplatoare si sunt determinate de factori structurali, precum distributia sectoriala a tuturor firmelor active la nivel national. Primele 5 sectoare cu cel mai ridicat numar al insolventelor acopera o pondere similara si din punctul de vedere al firmelor totale active. Avand in vedere acest factor structural, este important sa analizam numarul de insolvente raportat la totalul firmelor active⁽⁴⁾ din sectorul respectiv. Primele 10 sectoare care au cele mai ridicate valori pentru acest indicator sunt listate in graficul urmator.

Grafic 4: Top 10 sectoare din punctul de vedere al numarului de insolvente in semestrul I 2016

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

(4) Au fost incluse in categoria "Firme active" doar companiile care au inregistrat o cifra de afaceri > 1.000 EUR/ luna pe parcursul anului 2014.

3 PROFILUL FIRMELOR INSOLVENTE

Evoluția în timp a firmelor care au intrat în insolvență în primul semestru al anului 2016

Din totalul celor 4.291 de companii insolvente în primul semestru al anului curent, 2.365 companii au depus declarațiile financiare pentru activitatea desfășurată în 2014. Pentru aceste companii, au fost calculați indicatorii financiari preliminari la nivelul întregului esanțion pentru perioada 2008 - 2014. Rezultatele sunt prezentate în tabelul 11 și sunt de natură să confirme faptul că:

- Spre deosebire de profilul insolventelor din perioada 2010-2015, când una din principalele cauze ale insolvenței era supraîndatorarea cauzată de pierderile acumulate gradual și de utilizarea ineficientă a activelor, companiile care au intrat în insolvență în primul semestru al anului curent au avut o scădere constantă a nivelului îndatorării. Acestea din urmă au înregistrat un vârf al îndatorării în anul 2010, respectiv 92%, pentru că nivelul înregistrat la finalul anului 2014 să fie de 78%;
- Nici volatilitatea veniturilor pare să nu fi cauzat întreruperea activității acestor companii, în condițiile în care nivelul mediu al veniturilor înregistrate de firmele insolvente din primul semestru al anului curent a fost foarte stabil în perioada 2010-2014 și mult peste media din perioada 2008-2009;
- Anul 2014 a fost marcat de un nivel mai mare al pierderilor nete, respectiv -7,8% din cifra de afaceri, deși perioada 2009-2010 a semnalat probleme similare. Nivelul pierderilor din 2014 a determinat creșterea gradului de îndatorare prin reducerea capitalurilor (deci nu au fost suplinite prin capitalizarea suplimentară a companiilor respective);
- În schimb, una dintre probleme majore ale firmelor insolvente, și cea mai evidentă relativ la restul indicatorilor financiari, a fost cauzată de colectarea din ce în ce mai lentă a creanțelor. Companiile care au intrat în insolvență în primul semestru al anului curent au înregistrat aproape o triplare a duratei medii de colectare a creanțelor în perioada 2008-2014, DSO-ul crescând gradual de la 89 de zile (anul 2008) până la 231 de zile (anul 2014);
- În acest context, durata medie de plată a furnizorilor a crescut și mai accelerat în perioada analizată, aceasta crescând de la 81 de zile (anul 2008) la 291 de zile (anul 2014);
- Ciclul de conversie a banilor (calculat prin nivelul cumulativ al rotației stocurilor și creanțelor minus durata medie de plată a furnizorilor) a scăzut semnificativ în 2014, ceea ce înseamnă că principala sursă de finanțare a investițiilor pe termen lung și a pierderilor a fost reprezentată de creșterea datoriei pe termen scurt, majoritatea acestora fiind alimentate de la furnizori.

Tabel 11: Firmele insolvente în primul semestru al anului 2016 - Indicatori Financiar

Indicator	Financiare 2014	Financiare 2013	Financiare 2012	Financiare 2011	Financiare 2010	Financiare 2009	Financiare 2008
Cifra Afaceri Medie (MIL RON)	3,80	3,94	3,88	3,94	3,11	2,94	3,35
Rezultat net	-7,8%	0,5%	-0,5%	2,3%	-5,8%	-6,0%	-3,5%
Grad Îndatorare	78%	70%	70%	74%	92%	86%	88%
CA / Datorii	92%	125%	119%	136%	79%	79%	99%
Active Fixe / Active	42%	51%	48%	44%	55%	57%	56%
DSO	231	181	156	142	158	131	89
DIH	45	49	60	45	52	48	39
Rotatia Furnizori / CA	291	235	189	148	112	98	81
Ciclul Operational	276	230	216	187	210	179	128
CCC	-15	-5	27	39	98	81	47

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

Tabel 12: Firmele insolvente in semestru I din perioada 2010 – 2016, situatia indicatorilor financiari

Indicator	Insolvente 2016	Insolvente 2015	Insolvente 2014	Insolvente 2013	Insolvente 2012	Insolvente 2011	Insolvente 2010
Cifra Afaceri Medie	3,80	2,74	2,04	2,19	1,47	1,35	1,75
Rezultat net	-7,8%	-7,9%	-12%	-10%	-15%	-17%	-17%
Grad Indatorare	78%	123%	99%	101%	64%	112%	99%
CA / Datorii	92%	69%	82%	91%	59%	55%	73%
Active Fixe / Active	42%	40%	43%	47%	68%	48%	45%
DSO	231	181	166	134	188	199	179
DIH	45	70	72	57	63	82	79
Rotatia Furnizori / CA	291	235	235	177	233	242	234
Ciclul Operational	276	251	238	191	251	281	258
CCC	-15	16	3	14	18	39	24

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

Analizand cifrele din tabelul 13, remarcam urmatoarele:

Companiile care au intrat in insolventa in primul semestru al anului curent prezinta o situatie financiara generala mai buna, comparativ cu cea inregistrata de catre firmele insolvente din perioada similara a intervalului 2010-2015. Firmele care au intrat in insolventa in primul semestru al anului curent inregistreaza:

- un nivel mediu al cifrei de afaceri de 3,80 MIL RON, semnificativ mai mare decat media companiilor insolvente din perioada 2010 – 2015 (1,93 MIL RON);
- un nivel al pierderii mult mai mic, de doar -7,8%, comparativ cu pierderile de peste -10% inregistrate de catre firmele insolvente din perioada 2010-2015;
- un grad de indatorare mult mai mic, respectiv 78%, in timp ce firmele care au intrat in insolventa in perioada 2010-2015 erau supraindatorate (capitaluri proprii negative);
- unul dintre putinii indicatori care arata o deteriorare a insolventelor din primul semestru

al anului curent relativ la perioada trecuta este durata medie de colectare a creantelor mult mai extinsa, respectiv 231 de zile (si de trei ori mai mare decat nivelul din 2008), in timp ce media pentru acest indicator raportat de catre companiile care au intrat in insolventa in perioada 2010-2015 a fost de 175 de zile.

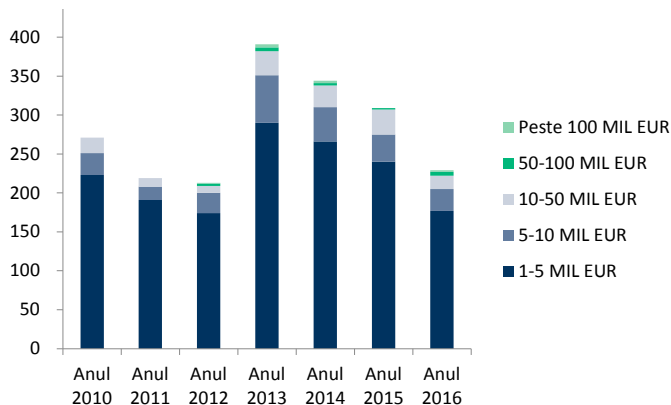
Dimensiunea firmelor insolvente

Un element de ingrijorare semnalat de Coface in ultimele studii privind evolutia insolventelor este reprezentat de numarul ridicat al firmelor insolvente cu o cifra de afaceri peste 1 MIL EUR, acestea fiind de natura sa propage un efect de contagiune in randul mediului de afaceri, desi numarul total al insolventelor este in scadere. Decelerarea efectului de domino semnalat anterior in prezentul studiu este confirmata si de reducerea numarului de companii mari care au intrat in insolventa in anul curent. Doar 229 dintre companiile care au intrat in insolventa in primul semestru al anului 2016 inregistrau o cifra de afaceri peste 1 MIL EUR, comparativ cu 309 in aceasi perioada a anului anterior.

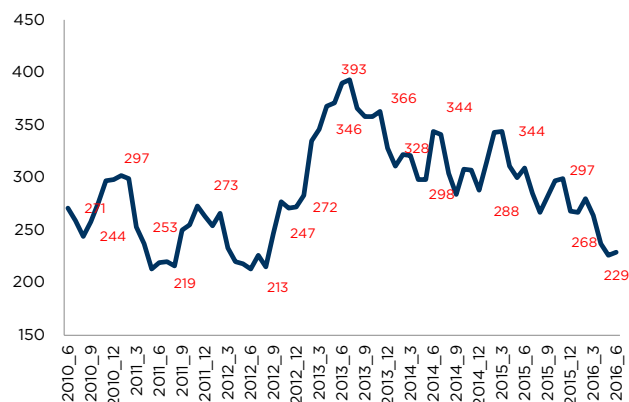
Tabel 13: Distributia firmelor insolvente in semestrul I din perioada 2010-2016

Categorie Cifra Afaceri Insolvente in semestrul I	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
1-5 MIL EUR	223	191	174	290	266	240	177
5-10 MIL EUR	28	17	26	61	44	35	28
10-50 MIL EUR	20	11	9	31	28	32	17
50-100 MIL EUR			3	5	3	2	5
Peste 100 MIL EUR			1	4	3		2
Total Insolvente TO > 1 MIL EUR	271	219	213	391	344	309	229

Sursa: BPI, MFP, Date prelucrate Coface

Grafic 5: Distributia firmelor insolvente cu cifra de afaceri peste 1 MIL EUR

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

Grafic 6: Numar companii insolvente cu cifra de afaceri > 1 MIL EUR (suma mobila 6 luni)

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

4 COMPORTAMENTUL DE PLATA

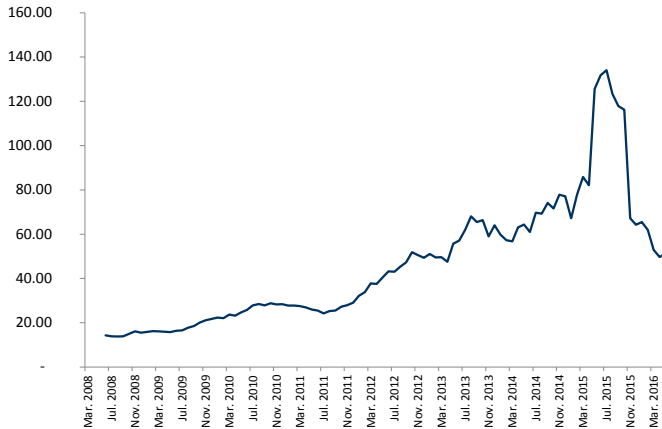
Aspectele semnalate anterior cu privire la decelerarea efectului sistemic de contagiune se reflecta si prin prisma datelor publicate de BNR cu referire la evolutia instrumentelor refuzate la plata. Conform datelor publicate de CIP, sumele refuzate la plata cu instrumente de debit in primele cinci luni ale anului curent au fost in valoare totala de 1,5 MLD RON, in

scadere cu 71% fata de aceeaasi perioada a anului anterior, si relativ similar cu nivelul din 2008, inainte de impactul crizei financiare. In conditiile in care numarul incidentelor de plata in aceeaasi perioada analizata a scazut cu 21%, valoarea medie a incidentelor de plata din anul curent a scazut la doar 53K RON, de aproape trei ori mai putin decat in anul anterior.

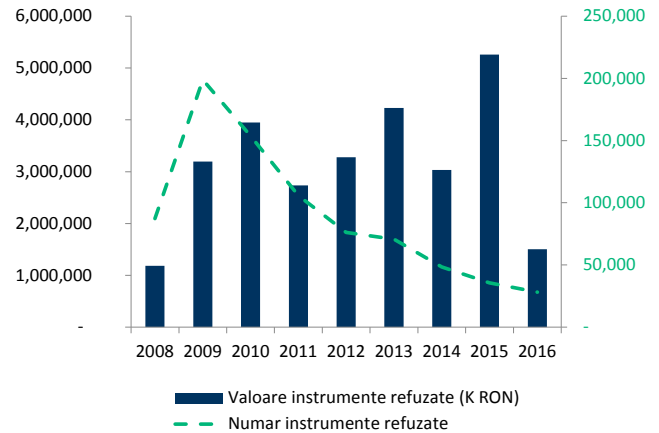
Tabel 14: Intreruperi de activitate 2014-2015

Perioada Ianuarie-Mai aferenta anului	Valoare instrumente refuzate (K RON)	Numar instrumente refuzate	Valoare medie incident (K RON)	Sume CIP %	Numar CIP %
2008	1.186.137	87.233	14		
2009	3.193.932	198.898	16	169%	128%
2010	3.949.083	153.846	26	24%	-23%
2011	2.735.663	105.793	26	-31%	-31%
2012	3.280.225	76.232	43	20%	-28%
2013	4.229.927	70.719	60	29%	-7%
2014	3.032.457	48.469	63	-28%	-31%
2015	5.259.027	35.613	148	73%	-27%
2016	1.502.275	28.219	53	-71%	-21%

Sursa: BNR (CIP), Date prelucrate Coface, Cifrele sunt exprimate in K RON

Grafic 7: Valoare medie CIP (K RON)

Sursa: BNR (CIP), Date prelucrate Coface

Grafic 8: Numar si valoare incidente

5

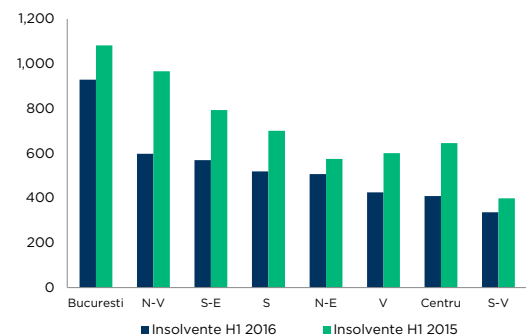
DISTRIBUTIA TERITORIALA A FIRMELOR INSOLVENTE

Distributia teritoriala a cazurilor de insolventa in primul semestru al anului curent nu a suferit modificari importante fata de situatia existenta in aceeași perioada a anului anterior. Zonele Bucuresti si N-V au ramas primele doua regiuni unde se inregistreaza cel mai ridicat numar de insolvente, in timp ce zonele Centru, V si S-V raman pe ultimele pozitii din acest punct de vedere.

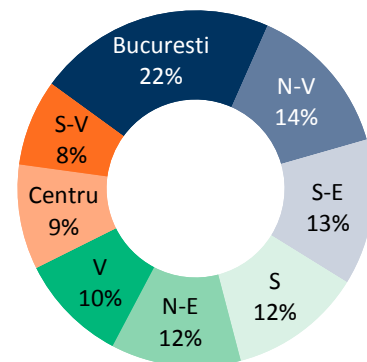
Tabel 14: Distributia regionala a firmelor insolvente

Regiune	Insolvente H1 2016	Insolvente H1 2015	Deviatie Insolvente 2016-2015
Bucuresti	928	1.081	-14%
N-V	598	966	-38%
S-E	569	793	-28%
S	519	700	-26%
N-E	507	575	-12%
V	425	600	-29%
Centru	409	645	-37%
S-V	336	399	-16%
Total	4.291	5.759	-25%

Sursa: BPI, Date prelucrate Coface

Grafic 9: Repartitia pe zone geografice a cazurilor de insolventa inregistrate 2015-2016

Sursa: BPI, ONRC, Date prelucrate Coface

Grafic 10: Distributie regionala a insolventelor deschise in semestrul I - 2016

Sursa: BPI, ONRC, Date prelucrate Coface

6 MEDIUL PRIVAT - INCOTRO?

Analizand datele publicate de catre ONRC, raportul dintre numarul companiilor care si-au intrerupt activitatea (toate formele) relativ la numarul companiilor nou inregistrate (SRL) a crescut de aproape cinci ori dupa impactul crizei financiare, de la nivelul inregistrat in 2008, respectiv 0,48, la aproape 2,33, nivelul din 2015.

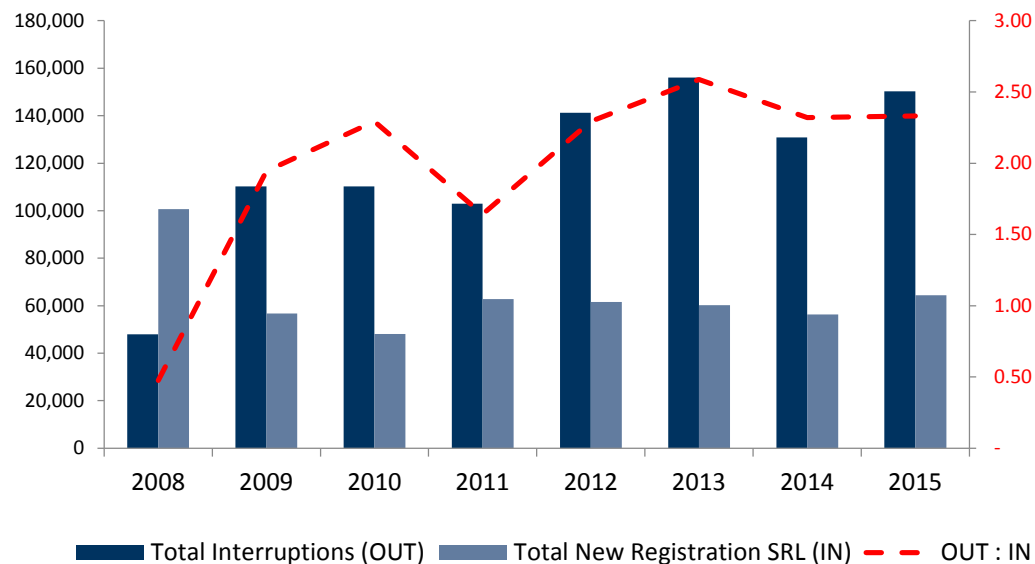
Aceasta confirma faptul ca dinamica intreruperilor de activitate a fost net superioara inmatricularilor de companii noi, pe fondul unui spirit antreprenorial foarte scazut, precum si a unui cadru fiscal care nu prezinta o predictibilitate si sustenabilitate pe termen lung.

Tabel 16: Raport inmatriculari v.s. Intreruperi activitate

Intreruperi (OUT)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Suspendari	12.019	29.456	24.398	21.221	21.086	24.078	15.788	17.698
Dizolvari	3.762	18.766	7.508	4.001	22.500	23.208	18.336	27.967
Radieri	17.676	43.615	58.726	56.245	71.746	80.786	76.483	94.374
Insolvente	14.483	18.421	19.650	21.499	25.842	27.924	20.170	10.170
Total Intreruperi	47.940	110.258	110.282	102.966	141.174	155.996	130.823	150.209
Inregistrari	144.239	116.022	119.048	130.162	125.603	124.816	101.627	113.167
Inregistrari SRL	100.661	56.698	48.102	62.735	61.542	60.292	56.381	64.417
Ratio OUT : IN	0,48	1,94	2,29	1,64	2,29	2,59	2,32	2,33

Sursa: ONRC, Date prelucrate Coface

Grafic 11: Dinamica OUT : IN

Sursa: ONRC, Date prelucrate Coface

Desi numarul companiilor care isi intrerup activitatea este in continua crestere, anul curent aduce o schimbare din perspectiva regenerarii sistemului economic. Conform ultimelor cifre publicate de ONRC, 84.014 de companii si-au intrerupt activitatea in primele cinci luni ale anului 2016, in crestere cu 47% comparativ cu aceeasi perioada a anului anterior. Desi numarul insolventelor nou deschise a scazut cu 25%, aceasta contractie a fost compensata de avansul inregistrat pentru alte forme de intrerupere,

cea mai mare crestere fiind in randul companiilor radiate, respectiv 63%, si dizolvate, respectiv 52%. In ciuda acestui fapt, este pentru prima data in ultimii 8 ani cand SRL-urile nou inregistrate au raportat o evolutie atat de mare, numarul acestora crescand in primele cinci luni ale anului curent cu 31%, comparativ cu aceeasi perioada a anului anterior. In acest context, raportul intre companiile care isi intrerup activitatea versus cele nou inregistrate a scazut la 1,63.

Tabel 17: Regenerarea mediului de afaceri 2015-2016

Intreruperi (OUT)	Ianuarie-Mai 2016	Ianuarie-Mai 2015	Deviatie
Suspendari	8.390	7.665	9%
Dizolvati	15.449	10.157	52%
Radieri	56.507	34.565	63%
Insolvente	3.668	4.782	-23%
Total Intreruperi	84.014	57.169	47%
Inregistrari PFA-II-IF	16.297	24.352	-33%
Inregistrari SRL	35.029	26.794	31%
Inregistrari diverse	184	317	-42%
Total inregistrari	51.510	51.463	0%

Sursa: ONRC, Date prelucrate Coface

PRECIZARI METODOLOGICE

In prezentul studiu, au fost considerate insolventele nou deschise in ultimii cinci ani, in baza datelor publicate de BPI (Buletinul Procedurilor de Insolventa). De exemplu, toate firmele cu proceduri de insolventa deschise in primul semestru al anului 2016 (conform BPI) si care nu figureaza ca fiind in functiune la mijlocul lunii Iulie 2016 (conform ONRC) au fost considerate ca

fiind insolvente nou deschise pe parcursul primului semestru al anului 2016. Luna iulie a permis ca majoritatea decalajelor de actualizare intre BPI si ONRC sa se poata corecta. Analiza indicatorilor financiari pentru firmele considerate s-a bazat exclusiv pe declaratiile financiare depuse la MFP in perioada analizata, in baza datelor prelucrate de Coface.

Aceasta prezentare contine exclusiv proprietatea intelectuala a autorului de la data prezentului document si in conformitate cu informatiile disponibile la aceasta data. Documentul a fost elaborat din diverse surse considerate a fi serioase si de incredere. Cu toate acestea, autorul nu garanteaza in niciun fel ca informatiile continute in acest material sunt adevarate, corecte si complete. Prezentarea si analiza datelor sunt oferite cu buna credinta si doar in scop informativ. Ca o completare la acest material, alte informatii vor fi colectate in alt mod de catre cititor. Autorul nu isi asuma nicio raspundere pentru pierderile rezultate din utilizarea sau fundamentarea datelor folosite in prezentare. Cititorul nu este autorizat sa extraga sau sa reproduca acest material si analiza implicit continuta pentru uz personal si intern, decat cu conditia ca acesta sa mentioneze, in mod clar, autorul. De asemenea, pentru a face orice declaratie publica sau pentru orice alt scop comercial, este nevoie de acordul scris al autorului.
